

Frá Amnesty International:

„Eg vil sleppa aftur í skúla“

Tvingislarbeiði í Myanmar (fyrirverandi Burma)

Hjá trettán ára gomlu „Mi Mi“ fór tíðin við at arbeiða fyrri hervaldið í Nwa La Bo interneringsmiðstöðini, har hon slóð grasið og bar tungar steinar, sum skuldu nýstast til vegagerð. Sekstan ára gamla „Ma Aye“ byggið girðingar og barakki í eini hernaðarstöð nær Paw Tha He bygdini.

„Mi Mi“ og „Ma Aye“ eru bert tveir limir úr etnisku minnilutunum í Myanmar, sum hernaðarstjórnir í Myanmar hefur tikið úr teirra heimbygd og noytt til at arbeiða ímóti teirra vilja við sokallaðum „menningarætlunum“.

„Hermenn koma oftani í-

gjøgnum mína bygd“, greiddi „Ma Aye“ fólk úr Amnesty International frá. „Teir taka okkum sum arbeiðsmegi og stjála okkara rís og fenað“.

„Eg vil sleppa aftur í skúla“, segði „Mi Mi“ fyrri Amnesty International.

Genturnar hoyra báðar til tann etniska minnilutabólkin, sum nevnist Karenni. Tær eru millum túsundavís av monnum, kvinnum og børnum, ið hoyra til etniskar minnilutabólkar í Myanmar, har millum eisini úr statunum Karen og Shan, sum myndgáttakarnir í Myanmar við makt hava nýtt sum ólönt arbeiðsmegi. Vanligt var, at

eind 246 í hervaldinum í Myanmar noyddi børn ímillum átta og fimtan at hjálpa til við byggingini av einum buddistiskum templi í býnum Kunhing í Shan statinum.

Hvat kanst tú gera?

Hjálpi til við at fáa enda á tvingislarbeiðnum í Myanmar. Heit á stjórnir í Myanmar um at steðga skipanini við tvingislarbeiðið og serliga tað, at børn verða nýtt. Niðanfyrir er eitt dømi um, hvussu eitt bræv kann orðast. Í øllum førum átti tú at gjørt vart við nøkur av nevndu punktunum. Send brævið til hesa adressuna:

Lt Gen. Khin Nyunt
Secretary I
State Peace and Development Council
c/o Ministry of Defence
Signal Pagoda Road
Yangon
Union of Myanmar

Dear Lt Gen. Khin Nyunt,

I am very concerned to hear reports about the children of Myanmar's ethnic minorities being used by your government as unpaid forced labour.

This contravenes your country's obligations under Articles 28 and 32 of the UN Convention on the Rights of the Child, which Myanmar

ratified in 1991. The use of unpaid forced labour is also in contravention of Convention 29 of the International Labour Organisation (ILO), which Myanmar signed in 1955.

I urge you to stop this exploitation of children immediately.

Yours faithfully

Umseting:

Góði Lt Gen. Khin Nyunt, Tað hevur vakt mín ans at frætta, at tygara stjórn nýtir børn úr etniskum minnilutunum í Myanmar sum ólönt arbeiðsmegi.

Hetta stríðir ímóti tí skyldu, sum land tygara hevur bundið seg til í 1991, tá Myanmar skrivaði undir grein 28 og grein 32 í ST-sáttmálanum um Barnarættindi. At nýta ólönta arbeiðsmegi er eisini í stríð við grein 29 hjá Alþjóða Arbeiðsfelagskapinum (ILO), sum Myanmar skrivaði undir í 1955.

Eg biði tygum so inniliga

um í skundini at steðga hesi misnýtslu av børnum. Vinarliga

Rættindi til skúlagongd og trygd ímóti misnýtslu Sáttmálin sigur, at øll børn hava rætt til skúlagongd. Hann áleggur londum at skipa fyrri kravdari og friðari barnaskúlaundirvísing fyrri øll (grein 28). Harumframt kunnger sáttmálin, í víðurkenning av hvussu veruleik- in oftani er, at børn hava rætt til ikki at átaka sær arbeiði, sum mest sannlíkt órógvur teirra skúlagongd (grein 32). Lond hava eisini skyldu undir sáttmálanum at verja barnið ímóti øllum sløgum av misnýtslu, sum kunnu verða skaðilig fyrri trivnaðin hjá barninum (grein 36).

Grein 2 í sáttmálanum bannar allari diskriminátión ímóti børnum, eisini tá hetta inniber teirra etnisku ella sosialu bakgrund.

Børn eru ikki nóg gomul til...

men nóg gomul til:

- at koyra bil
- at vera hermenn
- at hava atkvøðarrætt
- at verða fongslað
- at gifta seg
- at verða pind
- at egja til kríggj
- at verða deyðadømd

Børn eru víðkvom og hava serliga verju fyrri neyðini. Børn kunnu ikki sjálvi gera vart við sín tørv.

Tey vaksnu mugu tala og handla fyrri børnini, fyrri at tryggja teimum eitt virðiligt liv - og reitt til at vera børn.

Børn í vápnadum stríði

„Kriggið brýtur øll rættindi hjá einum barni - rættin til lívið, rættin til at vera saman við familjuni í vanligu umhvørvinum, rættin til heilsu, rættin til persónliga menning og rættin til at verða vart og væl víðfarið.“

GRAÇA MACHEL, í tíðini tá hon starvaðist fyrri ST-áðalskrivaran sum serfrøðingur í hvørja ávirkan vápnad stríð hevur á børn.

Kriggið er gerandisdagur hjá milliónum av børnum. Summi hava ongantið kent til annað liv. Tey eru uppvaksin við borgarakriggi, guerilla-uppreistri ella undir longri herseting.

Børn eru ikki altíð bara tey tilvildarlugu offri í einum stríði. Trygdarstýrki ella vápnadur uppreistrabólkar kunnu tilætlað drepa, misnýta og pina børn antin í hevnisøku ella sum provokátión.

Og børn verða eisini nýtt sum aktivur partur í einum vápnadum stríði. Nógva hava verið tvungin til at skriva seg inn í ein hernaðarlígan ból, antin við hóttanum móti familjuni, um tey ikki lótu børn síni til vápnad stríðið, ella børnini eru rætt og slætt rænd.

Onnur børn melda seg sjálvi, ofta tí tey ikki hava aðrar møguleikar. Tey hava kanska mist familju sína, tey svøltu ella eru illa fyrri á annan hátt, og herurin er tann

einasti, sum tey halda kann taka sær av teimum og geva teimum mat, tak yvir høvðið og tryggleika.

Í herinum fáa tey lítla og onga venjing, og tey fáa ofta tað vánaligastu útgærdina, tá ið tey verða send út í fremstu røð í krígunum hjá teimum vaksnu.

Eitt 15-ára gomul genta varð rænd og tvungin inn í uppreistrabólkin LRA í Norður-Uganda, har hon var træla-hjákona hjá vaksnu hermonnum, og eisini lut-tók í vápnadum stríði. Øll børn verða tvungin til at drepa beinanvegin tey koma inn í herin, „fyrri at gera tey harðfør“. Gentan kláraði at flýggja og hevði hesa áheitan til Amnesty International: „Vælsignaðu tit, gerið tykkara besta fyrri at fortelja heiminum hvat hendir við okkum børnum. So onnur børn ikki eisini noyðast ígjøgnum hendan harðskapin.“

At brúka børn sum partur í einum vápnadum stríði so ella so, er brot á flestu ásetingarnar í alþjóða barnarættindasáttmálanum, sum ST hevur samtykt. Fleiri lond loyva børnum frá 15 ára aldri at skriva seg inn í herin í landinum, hóast 18 ár er valbæri aldurin. Kring knøttin verða børn niður í 8 ára aldur, gentur og dreingir, nýtt sum hermenn, ella sum arbeiðsmegi og trælar hjá herum og uppreistrabólkunum. Er børn, sum vaksa upp í sovordum umhvørvi, fyrri at byggja eitt samfelag?

Um vit tryggja rættindini hjá børnunum, gera vit eina ilögu í framtíðina. Rættindini hjá børnunum er hornasteinur undir einari mentan sum virðir mannarættindini, eisini í framtíðini.

Sum onnur menniskju hava børn øll tey rættindi sum standa í alþjóða manna-rættindasáttmálanum. Men børn hava eisini serliga vermd og umsorgin fyrri neyðini. Tey noyðast at líta á ta vaksnu verðina til at taka sær av teimum, til at tryggja rættindi teirra og at hjálpa teimum at mennast og búast. Stjórnir flestar eru samdar í

hesum hugsjónum, men megna ikki altíð at tryggja, at rættindini hjá børnunum vera virð.

Amnesty International roynir at ansa eftir at at rætturin hjá børnum verður virður, og at ásetingarnar í ST-sáttmálanum um barnarættindi verða hildnar.

Tann 20. november 1989 samtykti aðalfundurinn hjá ST alþjóðasáttmálan um barnarættindi.

Sáttmálin um barnarættindi hevur til endamáls at

- Tryggja øll børn móti órættvissi og útarming.
- geva øllum børnum møg-

uleikar at taka lut í avgerðum, ið ávirka liv teirra.

• gera sitt til at skipa eitt rættvíst alþjóðasamfelag, sum ikki bert børn, men øll mann-aættin, hevur krav um.

Sáttmálin fekk gildi á heysti 1990, tá fleiri enn 20 lond høvdu staðfest hann. Síðan tá hava øll lond í heiminum, uttan Somalia og USA, samtykt hann.

Lesið meira á síðu 25

NOA NOA

Stórt úrval av vetrarjaknum við ella uttan hettu frá

BROR & SØSTER

BROR & SØSTER

eru flutt "hinumegin vegin", so nú er nýtt

báðu megin vegin

BROR & SØSTER

20%

NOA NOA

Canvas-taskur BERT 49.-

29

Í Tróndargøtu tel. 318200